

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 4. Quomodo contractus sponsalium obliget?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

nia irritat; sponfalibus in vigore Iuris antiqui relictis.

DVBIUM IV.

Quomodo contractus sponfalium obliget? Et, An Ecclesia possit cogere eum, qui sponfaliam contraxit, ut promissum impleat?

47
Sponfaliam obligat sub mortali.

Respondeo & Dico Primò: Cōtractus sponfalium obligat sub peccato mortifero ad sui impletionem: non tamen ad solutionem pœnæ, si qua contractui fuit appositā. Est certa.

Prior pars patet; Quia omnis contractus iustus vltro citroque initus, id est, vtrique parti onerosus, in re graui obligat sub peccato mortifero: est enim veluti lex quædam iustitiæ, quàm sibi vterque imponit sub onere alterius.

Non obligant ad pœnam.

Alterā pars patet; Quia Iure vetitum est, ne sponfalium contractui pœna apponatur: imò Ius irritat pœnæ soluendæ obligationem, idque ob matrimonij libertatem; vt patet Capit. *Gemma*, de Sponfalibus.

Obligant vt per datur arrha.

Permittit tamen Ius tradi arrhas, cum pacto vt perdantur ab eo, qui sine iusta causa resiliērit; vt patet L. vltima. Codice de Sponfalibus. Ratio diuersitatis est; tum quia nō tam facile datur arrha, quàm promittitur pœna: tum quia arrha iam tradita est; vnde si resiliat, nihil amittit, nisi quod iam tradideras, quod non multū videtur adimere libertatis matrimonio. Aduerte tamen, si arrha non sit tradita, sed promissa solum, si resiliat, non debes soluere; vt docet Couarr. 2. parte de Sponfalibus cap. 3. §. 7. nu. 8. & sequentibus.

Si arrha nō sit tradita.

48
Ecclesia potest cogere vt sponfaliam impleatur.

Dico Secundò: Ecclesia absolute potest cogere eū, qui sponfaliam contraxit, vt promissum impleat; eūm ille ex iustitia ad hoc obligetur. Quod intellige, nisi ille perfectiora meditetur. Plerumque tamen id non expedit; vt patet Cap. *Requisiuit*, de Sponfalibus, vbi Lucius III. dicit, eum qui iurauit cōtrahere cum aliqua, debere potius moneri, quàm compelli; quia matrimonia coacta non solent habere bonos exitus; vt ibidem ait. Confessor tamen debet huiusmodi denegare absolutionem, eò quod sit in malo statu. Quod si nō sit notabile periculum futuro matrimonio, expediet adhibere coactionem aliquam, etiam vsque ad excommunicationem. Vide Couar. 1. p. c. 4. n. 4. & 5.

DVBIUM V.

Quibus modis sponfaliam dissoluantur?

49
2 Dissoluitur vtriusque partis consensu.

Respondeo: Multis modis sponfaliam posse dissolui. Primò: Vtriusque partis consensu, quāuis vtriusque sint iurata. Patet Cap. 2. de Sponfalibus. Ratio est: nam *hisdem causis res dissoluitur, quibus contrahitur*: intellige, si per se solubilis sit. Patet hoc in alijs contractibus. Nec Obstat iuramentū, quia est conditionatum, nempe in fauorem partis, cui fauori pars potest cedere. Vna tamē est hic exceptio, quādo vterque vel alter impubes cōtraxit: tunc enim ante pubertatem non possunt ea dissolueri, etū vtriusque consensus adfit. Patet Cap. *De illis*, priore, de *Dispensatione impuberum*, idque Iura statuerunt ad occurrendum puerorum leuitati & inconstantia.

50

Secundò: soluūtur sponfaliam, Religionis ingressu. Patet, quia matrimonium ratum sic dissoluitur, vt

habemus Cap. *Ex publico*, de Conuersione coniugatorum: ergo multo magis sponfaliam.

Dices: Cap. *Commisum*, de Sponfalibus, habetur, eum qui sponfaliam iurauit, & postea ad Religionē vult trāsire, tutius facturum si primū contrahat matrimonium, & tunc Religionem ingrediatur; sic enim vtrique obligationi satisfactorum.

Respondeo: Talem tutius facturum opinione vulgi, cui alioquin videbitur violare iuramentum; non rei veritate: nam verē nō tenetur contrahere. Ratio est; quia status perfectionis in sponfalibus semper censetur tacite exceptus. Nec refert, quod iuramento confirmata sint; quia iuramentum intelligitur iuxta naturam promissionis, super quam cadit. Si igitur promissio sponfalium habet hanc tacitam exceptionem, iuramentum cōfirmat eam dumtaxat cum hac exceptione. Adde, quod iniuriam quandam puellæ faceret, qui eam duceret animo mox deserendi.

Petes Primò: An ad dissolutionem sponfalium in hoc casu sit expectanda professio, sicut in matrimonio rato?

Non est expectanda professio.

Respondeo: Non esse expectandam: nam hoc ipso, quo sponfus ingreditur Religionem, renuntiat sponfalibus; similiter hoc ipso, quo Ordinem sacrum recipit: grauissimū enim esset, si puella teneretur postea nubere illi, qui cappā gestauit; hoc enim illi esset in sæculo ignominiosum.

Petes Secundò: An votum castitatis perpetuæ in sæculo seruandū dirimat sponfaliam?

An votum castitatis dirimat sponfaliam

Respondeo: Certum est votū castitatis perpetuæ ante sponfaliam emissum dirimere sponfaliam sequentia. Patet Cap. *Rufus*, ex Cælestino III. titulo *Qui Clerici vel uocantes*. Ratio est, quia prior promissio est seruanda, imò sponfaliam illa sequētia post votū sunt irrita, quia sine peccato seruari nequeūt.

De voto autē post sponfaliam emissio, duplex est sententia. Prior est, nō licere tale votum emittere; & si emittatur, sponfaliam per hoc non dirimi. Ita Nauar. c. 22. n. 25. & Palud. dist. 27. q. 1. a. 3. Altera est, absolute licitum esse emittere huiusmodi votū castitatis, & sponfaliam antecedentia per illud dirimi; siue emittatur susceptione Ordinis sacri, siue in nudo cælibatu. Ita Dom. Soto dist. 27. q. 2. art. 5. Richardus eadem dist. art. 10. qu. 4. in fine; quæ sententia est verior. Ratio est; quia status perfectioris vite semper censetur exceptus.

Tertio: Dissoluūtur sponfaliam propter affinitatē superuenientem inter sponsum & sponfam: Cap. *Ex litteris*, & Cap. *Veniens*, titulo *De eo qui cognouit consanguineam vxoris*: vt si sponfus cognosceret fororem sponse: neque enim posset cum sponsa contrahere, quia esset illi affinis in primo gradu: neque cum eius sorore, propter impedimentum publicæ honestatis, quod ex sponfalibus ortum est.

51
3. Si superueniat affinitas.

Quarto: Sponfaliam dissolui possunt ex superueniente fornicatione alterius partis, volente parte innocente. Patet Cap. *Quemadmodum*, de Iure iurando. Nec refert, quod fortasse sponfa per vim corrupta sit, vt notat Glossa in illud Capitulum, & passim Doctores. Quia non tenetur sponfus bigamix vitium contrahere nondum prælitio consensu coniugali; quod vitium incurreret, si eam duceret. Vide Couar. 1. p. c. 5. n. 2. Sub fornicatione etiam intelligitur hæresis & apostasia: vt patet Cap. *Non solum*. 28. qu. 1.

4. Si superueniat fornicatio.

Dices: Quid si fornicatio præcessit sponfaliam, & in contractu fuerit ignorata?

Quid si præcesserit fornicatio?

Respondeo: